

Чжен Тунтун,

*аспірант Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова*

<https://orcid.org/0009-0004-7888-439>

ПРОЦЕСУАЛЬНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ХУДОЖНЬОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ХОРОВИХ ТВОРІВ

Досліджується проблема фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в контексті сучасних гуманістичних тенденцій особистісно орієнтованої освіти. Проведений процесуально-функціональний аналіз підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до художньої інтерпретації хорових творів засвідчив її цілісний та комплексний характер. Це уможливило розгляд фахової підготовки як динамічної системи взаємопов'язаних етапів, функцій і механізмів, які забезпечують розвиток інтерпретаційного мислення майбутніх учителів музичного мистецтва – від аналітичного осмислення музичного тексту до творчої реалізації художнього образу в хоровому звучанні.

Виокремлено ціннісну та інформаційно-аналітичну функції підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до художньої інтерпретації хорових творів як важливого чинника підвищення якості музично-хорової освіти та розвитку творчої індивідуальності педагога-музиканта. З'ясовано, що ціннісна функція в контексті фахової підготовки студентів належить до методологічних, системоутворюючих функцій. Вона є підґрунтям для художньої інтерпретації хорового твору засобами диригентської техніки та відіграє ключову роль у цьому процесі, оскільки спрямована на формування моральних, духовних та естетичних цінностей, розвиток емоційно-образного та інтерпретаційного мислення студентів. Розкрито, що застосування інформаційно-аналітичної функції забезпечує передачу фахових знань та умінь, розвиток інтелектуальних здібностей та формування світогляду студентів, формування в них особистого виконавського бачення музичного твору.

Доведено, що комплексне застосування провідних функцій, – ціннісної та інформаційно-аналітичної, спрямоване на формування творчо-самостійної особистості вчителя музичного мистецтва, здатного до творчої художньо-

інтерпретаційної діяльності як у виконавському, так і в педагогічному контексті.

Ключові слова: процесуально-функціональний аналіз, інтерпретація, художньо-інтерпретаційна діяльність, хоровий твір, ціннісна та інформаційно-аналітична функції, фахова підготовка, майбутні вчителі музичного мистецтва.

Вступ. У змісті сучасної вищої мистецької освіти все більше актуалізуються питання, які пов'язані з формуванням у майбутніх учителів музичного мистецтва не лише музично-теоретичних, виконавських (вокальних, інструментальних), диригентсько-хорових умінь та навичок, а насамперед, – здатності до глибокої художньо-інтерпретаційної діяльності. Між тим у практиці підготовки студентів факультетів мистецтв часто спостерігаються фрагментарність та формалізм в оволодінні процесом художньої інтерпретації музичних й хорових творів, зокрема, оскільки інтерпретаційні навички зазвичай формуються стихійно, без урахування етапності, функцій і закономірностей виконавського процесу.

Процесуально-функціональний аналіз дозволяє розглядати підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва як динамічну систему взаємопов'язаних етапів, функцій і механізмів, які забезпечують розвиток інтерпретаційного мислення – від аналітичного осмислення музичного тексту до творчої реалізації художнього образу в хоровому звучанні. Такий підхід актуалізує поставлену проблему, оскільки відповідає сучасним гуманістичним тенденціям особистісно орієнтованої освіти, головною метою якої є формування креативної, самостійної, активної особистості вчителя музичного мистецтва, здатної до творчої художньо-інтерпретаційної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливість окресленої проблеми підтверджується працями науковців, педагогів-музикантів, хормейстерів-практиків, які розглядали її в різних аспектах. Так, проблеми реформування освітньої галузі в Україні та світі розглянуто в працях зарубіжних та українських дослідників: Др. Гордон та Дж. Вос [4]; Ван Сяоган [3]; Т. Алексеєнко, В. Аніщенко, Г. Балл, В. Кремень [1] та ін.

Питання підготовки майбутніх фахівців у сфері музичного мистецтва досліджували українські науковці в різних напрямках: культурологічному (А. Болгарський [2], О. Рудницька [11] та ін.); теоретико-методологічному (О. Єременко [6], А. Козир [7], О. Рудницька [12] та ін.); психолого-педагогічному (О. Степанов та М. Фіцула [13] та ін.); структурно-функціональному та інформаційно-аналітичному (Ма Чен [9], О. Плотницька [10], І. Хомич [14], В. Ягупов [16] та ін.); інтерпретаційному (В. Крицький [8], О. Щолокова, М. Ткач, Сінь Лу, Чжан Юнлі [15] та ін.) тощо.

Між тим, на наш погляд, потребує подальшого вивчення проблема теоретичного обґрунтування й методичного забезпечення процесуально-функціональних засад підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до художньої інтерпретації хорових творів, що й спонукало до вибору теми статті.

Мета статті – розглянути ціннісну та інформаційно-аналітичну функції підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до художньої інтерпретації хорових творів як важливого чинника підвищення якості музично-хорової освіти та розвитку творчої індивідуальності педагога-музиканта.

Виклад основного матеріалу. Зупинимося на розгляді основних педагогічних функцій, які, на наш погляд, виокремлюються в процесі формування диригентської техніки у майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі художньої інтерпретації хорових творів. З урахуванням того, що підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до художньої інтерпретації хорового твору є комплексним процесом, який включає виконавський, аналітичний, методичний аспекти, практичні форми підготовки та глибоке проникнення у художній задум композитора, ми визначаємо такі основні педагогічні функції, які є найбільш притаманними цьому процесу, а саме, – *ціннісна та інформаційно-аналітична* функції.

Перш ніж здійснювати музично-педагогічну діяльність, учитель музичного мистецтва сам повинен володіти певними необхідними особистісними характеристиками. Насамперед, – це ціннісно-мотиваційна спрямованість особистості, що передбачає чітке усвідомлення свого професійного призначення, наявність чіткої мети діяльності, розуміння необхідності у власному фаховому становленні, пошуки свого місця в освітньому просторі. Майбутній учитель музичного мистецтва буде морально готовий до реалізації поставлених перед ним завдань лише в тому випадку, коли у нього сформуються чіткі ціннісні орієнтири. Саме тому, *ціннісна* функція у сфері мистецької освіти є найбільш пріоритетною, так як об'єднує в собі «художню картину світу» та «художню концепцію людини» [12]. Як зазначає О. Рудницька, «...на основі знань формуються переконання, чуттєві відгуки на життєві й художні явища, які сприяють реалізації виховної функції мистецтва. Взаємозв'язок пізнавальної й практичної діяльності спрямовує розвиток ціннісних орієнтацій людини, що визначають соціально-організуючу і аксіологічну функції мистецьких творів» [так само, с. 29].

Саме *ціннісна функція* сприяє формуванню в студентів адекватних критеріїв оцінки різноманітних явищ у житті та в сфері мистецтва, вихованню їх естетичних смаків, спонукає до ефективнішого засвоєння теоретичних знань та формування практичних фахових умінь та навичок, що, в підсумку, стає підґрунтям для подальшої продуктивної професійної діяльності. Функціональне значення сфери цінностей важко переоцінити, адже саме ціннісний аспект грає визначальну виховну роль в сучасному

складному періоді суспільно-історичних змін, соціальних потрясінь, вирішення людиною особистісних проблем тощо.

У довідкових джерелах зазначено, що сучасна *аксіологія* (від грецьк. αξία – цінність і λόγος – думка, слово, поняття, причина) – це теорія цінностей, розділ філософії, що з'ясовує природу та різновиди цінностей, взаємовідношення між ними) [5]. Тобто, цінність – це поняття, яке вказує на особистісне або суспільне значення певних фактів, явищ, подій. Іншими словами, цінності – це певні образи, риси, характеристики реальності, відносно котрих існує чітка установка глибокого прийняття, бажання їхнього втілення в навколишнє середовище буття людини.

Таким чином, цінності відіграють ключову роль у визначенні мотиваційної сфери майбутніх учителів музичного мистецтва. Ціннісний компонент в мотиваційній сфері особистості зумовлений тим, що саме він визначає ставлення людини до світу, її життєві орієнтири, структуру та особливості її свідомості, спрямовує та регулює поведінку. Мотиваційно-ціннісні орієнтири студентів надають їм можливість зіставляти власні потреби із засвоєними та усвідомленими цінностями. Оскільки вони сприяють свідомому засвоєнню знань та вмінь у процесі фахової підготовки, тому мають фундаментальне значення у формуванні їх професійної компетентності.

Психологи визначають мотивацію як спонукання до дії, комплексне поняття, яке включає в себе мотиви, установки, потреби, ставлення, інтереси та ціннісні орієнтації. Мотивація викликає активність особистості, визначає її спрямованість. *Мотив* (від лат. *motiv* – призводити до руху, штовхати) – це спонукальна причина дій та поведінки людини, її внутрішнє прагнення до того чи іншого виду активності – культурної, пізнавальної, соціальної, те, заради чого власне і виконується дія [13].

З цих позицій викладач повинен розуміти особливості мотиваційно-ціннісної сфери майбутніх учителів музичного мистецтва й враховувати те, що мотивація студентів співвідноситься із системою їх особистісних цінностей та ідеалів. Отже, педагогічний вплив викладача передбачає не тільки його глибокі знання з предмету викладання, знайомство з новітніми науковими тенденціями, постійне професійне зростання, а й розвиток таких якостей свідомості студента, які акумулюють в собі знання вищих духовних ідеалів та здатність керуватися ними на практиці [14].

Ціннісна функція в контексті диригентсько-хорового навчання студентів належить до методологічних, тобто, – до системоутворюючих функцій. Вона є підґрунтям для художньої інтерпретації хорового твору засобами диригентської техніки та відіграє ключову роль у цьому процесі, оскільки спрямована на формування моральних, духовних та естетичних цінностей, розвиток емоційно-образного та інтерпретаційного мислення студентів.

Як зазначають О. Щолокова, М. Ткач та ін., *інтерпретаційне мислення* є «особливим (специфічним) видом музично-виконавського мислення, в якому інтегруються ціннісно-сміслові, творчо-аналітичні, індивідуально-психологічні, музично-комунікативні та виконавсько-практичні аспекти творчої діяльності музиканта-виконавця, який оригінально та неповторно генерує власні мистецькі мотивації й потреби в процесі створення індивідуальної інтерпретаційної моделі музичного (вокального) твору на шляху подальшого вдосконалення художньої складової музичного виконавства» [15, с. 71 – 72].

Отже, ціннісна функція визначає, які саме сенси передаються через художнє виконання, а саме:

- *естетичний аспект* (усвідомлення стильових особливостей, жанру та історичної епохи написання твору);

- *духовно-моральний аспект* (передача гуманістичних ідеалів гармонії, добра), осмислення морального змісту твору (духовна музика, твори патріотичної спрямованості);

- *соціокультурний аспект* (розвиток комунікативних навичок через взаємодію в колективі);

- *психологічний аспект* (створення умов для творчого самовираження, подолання психологічних бар'єрів);

- *інтелектуально-аналітичний аспект* (здатність до глибокого осмислення хорового твору, розвиток музичного мислення).

Варто підкреслити, що окрім пізнавальної, внутрішньої мотивації, важливими є зовнішні, соціальні мотиви, які також сприяють становленню ціннісних пріоритетів студентів, що дозволяє їм чітко усвідомити сутність обраної спеціальності, її труднощі, специфіку, завдання, посилює розуміння професійних цінностей діяльності вчителя музичного мистецтва. Значення ціннісної функції у професійному становленні майбутнього вчителя музичного мистецтва ми вбачаємо в тому, що ця функція надає фаховій підготовці студентів яскраво вираженого особистісного характеру, спонукає до професійної досконалості та, в підсумку, виступає провідною умовою професійного зростання студента як майбутнього фахівця. Отже, ціннісна функція сприяє не тільки вдосконаленню технічної майстерності майбутнього викладача музичного мистецтва, а й забезпечує передачу глибокого емоційного, духовного та соціального сенсу музики в процесі художньо-інтерпретаційної діяльності.

Однією з основних функцій у навчально-виховному процесі традиційно вважається *інформаційно-аналітична*. Вона настільки важлива, що деякі вчені вважають її основною, адже без реалізації цієї функції, яка дозволяє здійснювати обмін знаннями, навичками, вміннями як в середині одного покоління, так і між поколіннями, неможливе розуміння сутності процесу навчання та виховання.

Інформаційно-аналітичну діяльність дослідники визначають як цілеспрямовану діяльність щодо збирання, аналізу та опрацювання різної

інформації про складні системи (економічні, соціальні, освітні тощо), які є об'єктом певного впливу, управління [16].

Інформаційно-аналітична діяльність у педагогіці розглядається як така, що входить до функціоналу професійно-педагогічної діяльності викладачів і виявляється через «взаємовплив, взаємодію, взаємозумовленість їх мотивації, здатностей, інтелектуальних здібностей, творчості, рефлексії та саморефлексії у роботі з певною інформацією» [так само, с. 108]. Отже, інформаційно-аналітична діяльність є процесом дослідження, розбору, вивчення та інтерпретації інформації з метою розуміння причинно-наслідкових зв'язків, взаємозв'язків, сутності та особливостей досліджуваного явища, об'єкта, процесу, та здійснюється за допомогою використання методів логіки, критичного мислення, аналізу даних та інших інструментів. Виходячи з цього, інформаційно-аналітичну діяльність майбутнього вчителя музичного мистецтва можна визначити як цілеспрямовану, усвідомлену діяльність, яка передбачає процес розуміння, дослідження та інтерпретації музичних явищ. Цей процес включає використання аналітичного підходу для аналізу стилів та жанрів музичних творів, історичних контекстів їх створення, методик, технологій, педагогічних підходів та інших аспектів музично-педагогічної освіти [10].

Отже, майбутній вчитель музичного мистецтва має опанувати і здійснювати аналіз стилів, історичних періодів, течій у музиці, що необхідно для розуміння еволюції музичного мистецтва та впливу його на сучасність.

Аналіз щодо форми, гармонії, мелодії, строю, ансамблю, метро-ритму та інших елементів надає можливість студенту зрозуміти специфіку різних жанрів та стилів музики задля досягнення кращих результатів художньої інтерпретації хорового твору. У цьому процесі викладач свої педагогічні дії спрямовує на забезпечення студентів знаннями про мистецькі цінності, сприяє розвитку їх здатності до аналізу та усвідомлення особливостей взірців музичного мистецтва.

Погоджуємося з думкою В. Крицького, що художньо-смісловий аналіз як основний прийом осягнення художнього змісту музичних творів повинен відповідати меті діяльності, за своїми процесами має збігатися із внутрішніми процесами сприймання як основи художнього осягнення й давати безпосередній результат [8, с. 78].

Отже, інформаційно-аналітична функція, яка передбачає активне накопичення мистецьких знань, глибину цих знань, науково-світоглядні переконання та аналітичну діяльність, є предметним підґрунтям фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва [9].

На думку А. Козир, ерудований викладач мистецьких дисциплін має досконало знати найновіші наукові ідеї та вміти доступно передати їх студентам. Інформаційна функція із цієї позиції сприяє стимулюванню творчого мислення майбутніх учителів музичного мистецтва, збереженню

рівноваги між раціональним та емоційним у процесі музично-педагогічної діяльності, забезпечує розширення їх художньо-асоціативного досвіду [7, с. 99].

Учена О. Рудницька зазначає, що інформаційно-аналітична функція забезпечує введення майбутніх учителів музичного мистецтва в основні «положення теорії культури та її категоріального апарату, у проблеми морфології та історичної динаміки вітчизняної та світової культури, полікультурні виміри соціально-культурних традицій, норм, образів життєдіяльності та взаємозв'язків між ними, що загалом, спрямовано на формування їх професійної готовності до використання результатів пізнання культурних смислів у майбутній педагогічній діяльності» [11, с. 96].

Доречно наголосити, що значення інформаційно-аналітичної функції в контексті сучасних освітніх вимог полягає в реалізації впливу особистості на процес перетворення та перегляду власної стратегії подальшого професійного розвитку в музично-педагогічній роботі, метою якого є подолання дисонансу між очікуваними та наявними умовами і результатами практичної роботи.

На нашу думку, інформаційно-аналітична функція спрямована на ефективне та якісне навчання й забезпечує:

- передачу знань (викладач надає студентам систематизовану, актуальну та науково обґрунтовану інформацію);
- формування пізнавальних навичок (вміння студентів самостійно здобувати, критично оцінювати та аналізувати інформацію);
- розвиток інформаційної культури студентів (вміння ефективно користуватись інформаційними джерелами, дотримуватись етичних норм в їх використанні).

Отже, інформаційно-аналітична функція відіграє ключову роль у процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, сприяючи не лише формуванню диригентської техніки, а й розширенню світогляду, формуванню інтерпретаційного мислення студентів. Адже усвідомлений підхід до виконання хорового твору, його художня інтерпретація передбачає гармонійне поєднання теоретичних знань та практичних навичок, що вимагає:

- ознайомлення з історичним контекстом написання твору, інформацією про композитора, епоху та стиль, вивчення принципів стилістичної відповідності характеру музики та диригентського жесту;
- вивчення різних підходів до інтерпретації даного хорового твору (формування навичок роботи з джерелами, аналіз музикознавчих та літературних досліджень, ознайомлення з різними редакціями та варіантами виконання);

- розвитку художньо-емоційного сприйняття (використання інформації про епоху, композитора, вивчення авторських ремарок, що дозволяє студентам заглибитись в ідейний зміст музичного твору, сформуванати особисте виконавське бачення твору);

- використання сучасних технологій в художній інтерпретації та аналізі твору (аналіз відеозаписів видатних виконавців для порівняння різних інтерпретацій, робота з відео- та аудіозаписами за для оцінки та корекції власної інтерпретації).

Таким чином, застосування інформаційно-аналітичної функції забезпечує передачу фахових знань та умінь, розвиток інтелектуальних здібностей та формування світогляду студентів, формування у них особистого виконавського бачення музичного твору.

Висновки. Процесуально-функціональний аналіз підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до художньої інтерпретації музичних творів дає змогу розкрити внутрішню логіку, структуру та динаміку їхньої фахової підготовки в руслі сучасних гуманістичних тенденцій особистісно орієнтованої освіти. Результатом процесуально-функціонального аналізу стало визначення провідних функцій – ціннісної та інформаційно-аналітичної, комплексне застосування яких спрямоване на формування творчо-самостійної особистості вчителя музичного мистецтва, здатної до творчої художньо-інтерпретаційної діяльності як у виконавському, так і в педагогічному контексті.

Перспективи подальшого розгляду окресленої проблеми вбачаємо в розробці особистісно-орієнтованої методики, спрямованої на формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв

Література

1. Біла книга національної освіти в Україні / Алексєєнко Т. Ф., Аніщенко В. М., Балл Г. О. та ін.; за ред. акад. В. Г. Кременя Київ : ТОВ «Інформаційні системи», 2010. 342 с.

2. Болгарський А. Г. Музична культура в системі підготовки майбутнього вчителя. *Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти*. Зб. наук. праць. Київ: 2004. С.7-14.

3. Ван Сяоган. Психологічні, педагогічні та організаційні умови запровадження європейських стандартів освіти в Україні. *Інноваційна педагогіка*, 2023. Випуск 62. Том 1. С.111-114.

4. Драйден Гордон., Джаннетт Вос., Революція в навчанні. Львів: Вид-во «Літопис», 2005. 541 с.

5. Енциклопедія сучасної України. Encyclopedia of modern Ukraine <https://esu.com.ua/article-43500>

6. Єременко О. Теоретико-методологічні орієнтири підготовки фахівців мистецько-педагогічного профілю. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 1. С. 81–87.

7. Козир А. В. Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти : монографія. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. 380 с.

8. Крицький В. М. Музично-виконавська інтерпретація: педагогічні проблеми музично-виконавської підготовки : Монографія. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2009. 158 с.

9. Ма Чен. Функціональний аналіз підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до співацької діяльності учнів загальноосвітніх шкіл *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. Вип. 5. Ч. 2. Слов'янськ, 2017. 29- 35 с.

10. Плотницька О. В. Змістово-структурна характеристика художньо-аналітичних умінь майбутніх учителів музики. *Теоретичні питання культури, освіти та виховання*: Зб. наук. пр. 2005. Вип. 29. С. 39–42.

11. Рудницька О. П. Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти: навч. посіб. Київ : ІЗМН, 1998. 248 с

12. Рудницька О.П. Мистецька освіта в Україні: теорія і практика / заг. ред. О. В. Михайличенко, ред. Г. Ю. Ніколаї. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 255 с.

13. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: навч. посіб. Академвидав. (Серія Альма-матер). Київ, 2012. 528 с.

14. Хомич І.М. Функціональний аналіз професійної діяльності майбутніх учителів музики. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Зб. наук. праць. Педагогічні науки. 2016. №1(52). С. 66-70.

15. Щолокова О. П., Ткач М. М., Сінь Лу, Чжан Юнлі (2025). Формування інтерпретаційного мислення здобувачів вищої освіти в процесі вокальної підготовки: теоретичний аспект проблеми. *Педагогічні записки* : зб. нук. праць /упоряд. Л.Л. Макаренко. Київ : Видавничий дім «Гельветика». Вип. CLXI (162). С. 65-74. (Серія педагогічні науки). <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-162.2025.07>

16. Ягупов В.В. Інформаційно-аналітична діяльність педагогічних працівників ПТНЗ: зміст і етапи реалізації. *Модернізація професійної освіти і навчання*: зб. наук. пр. 2015. Вип. 6. С. 102–116.

Zheng Tongtung. Process-functional analysis of the preparation of future music teachers for the artistic interpretation of musical works

The problem of professional training of future teachers of music is studied in the context of modern humanistic trends in personality-oriented education. The conducted process-functional analysis of the training of future teachers of music for the artistic interpretation of choral works has shown its holistic and complex nature. This made it possible to consider professional training as a dynamic system of interconnected stages, functions and mechanisms that ensure the development of interpretative thinking of future teachers of music - from the analytical understanding of the musical text to the creative realization of the artistic image in choral sounding.

The value and information-analytical function of training future teachers of music for the artistic interpretation of choral works as an important factor in improving the quality of musical and choral education and developing the creative individuality of the teacher-musician is highlighted. It was found that the value function in the context of professional training of students belongs to the methodological, system-forming functions. It is the basis for the artistic interpretation of a choral work by means of conducting techniques and plays a key role in this process, since it is aimed at the formation of moral, spiritual and aesthetic values, the development of emotional-figurative and interpretative thinking of students. It was revealed that the use of the information-analytical function ensures the transfer of professional knowledge and skills, the development of intellectual abilities and the formation of students' worldview, the formation of their personal performing vision of a musical work.

It is proved that the complex use of the leading functions, namely the value and information-analytical, is aimed at the formation of a creative and independent personality of a teacher of musical art, capable of creative artistic and interpretative activity both in the performing and pedagogical contexts.

Keywords: procedural-functional analysis, interpretation, artistic-interpretative activity, choral work, value and information-analytical functions, professional training, future teachers of musical art.

References

1. White Book of National Education in Ukraine / Alekseenko T. F., Anishchenko V. M., Ball G. O. and others; edited by Acad. V. G. Kremenya Kyiv: LLC "Information Systems", 2010. 342 p.
2. Bolgarsky A. G. Musical Culture in the System of Training of Future Teachers. Scientific Journal of the National Polytechnic University named after M. P. Dragomanov. Series 14. Theory and Methods of Art Education. Collection of Scientific Works. Kyiv: 2004. P.7-14.

3. Wang Xiaogan. Psychological, Pedagogical and Organizational Conditions for the Implementation of European Standards of Education in Ukraine. *Innovative Pedagogy*, 2023. Issue 62. Volume 1. P.111-114.
4. Dryden Gordon., Jeannette Vos., *Revolution in Education*. Lviv: Publishing House "Litopys", 2005. 541 p.
5. Encyclopedia of Modern Ukraine. Encyclopedia of modern Ukraine <https://esu.com.ua/article-43500>
6. Eremenko O. Theoretical and methodological guidelines for the training of specialists in the artistic and pedagogical profile. *Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*. 2016. No. 1. P. 81–87.
7. Kozyr A. V. Professional skills of music teachers: theory and practice of formation in the system of multi-level education: monograph. Kyiv: NPU named after M. P. Dragomanov, 2008. 380 p.
8. Krytsky V. M. Musical and performing interpretation: pedagogical problems of musical and performing training: Monograph. Nizhyn: Publishing house of NDU named after M. Gogol, 2009. 158 p.
9. Ma Chen. Functional analysis of the training of future teachers of music for singing activities of students of secondary schools. *Teacher professionalism: theoretical and methodological aspects*. Vol. 5. Part 2. Slavyansk, 2017. 29-35 p.
10. Plotnytska O. V. Content-structural characteristics of artistic-analytical skills of future music teachers. *Theoretical issues of culture, education and upbringing: Collection of scientific works 2005*. Issue 29. Pp. 39–42.
11. Rudnytska O. P. Music and personality culture: problems of modern pedagogical education: textbook. Kyiv: IZMN, 1998. 248 p.
12. Rudnytska O. P. Art education in Ukraine: theory and practice / general editor O. V. Mykhailychenko, editor G. Yu. Nikolai. Sumy: SumSPU named after A. S. Makarenko, 2010. 255 p.
13. Stepanov O. M., Fitsula M. M. Fundamentals of psychology and pedagogy: textbook. Akademydav. (Alma-mater Series). Kyiv, 2012. 528 p.
14. Khomych I. M. Functional analysis of the professional activity of future music teachers. *Scientific Bulletin of the Mykolaiv National University named after V. O. Sukhomlynsky*. Collection of scientific works. Pedagogical sciences. 2016. No. 1(52). P. 66-70.
15. Shchelokova O. P., Tkach M. M., Xin Lu, Zhang Yongli (2025). Formation of interpretive thinking of higher education students in the process of vocal training: theoretical aspect of the problem. *Pedagogical notes: collection of scientific works /compiled by L.L. Makarenko*. Kyiv: Helvetica Publishing House. Issue CLXI (162). Pp. 65-74. (Pedagogical Sciences Series). <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-162.2025.07>

16. Yagupov V.V. Information and analytical activities of pedagogical workers of vocational schools: content and stages of implementation. Modernization of professional education and training: collection of scientific works 2015. Issue 6. Pp. 102–116.